

העלאת הטבע. שיעור ב' – ה'

א. ההתקדמות אצל אוה"ע בימינו

1 שיחת ש"פ אחו"ק תנש"א:

- 1 יב. ע"פ הנ"ל, ש"גאולה" מעלה את עניני הגלות עצמם (ע"י עשי' מהם עצמם דירה בתחתונים), עד שדוקא העבודה בגלות
2 מביאה את הגאולה, הרי מוכן, שעניני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות)¹ מסייעים (באמת) לעבודה דהבאת הגאולה
3 (כנ"ל).
- 4 ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע בגלוי יותר.²
- 5 וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:
6 בדורות שלפני זה גרו (רוב) בני" במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים) לעבודת ה' בכלל.
- 7 משא"כ בדורות האחרונים³ – גרים (רוב)⁴ בני" במדינות שבהם מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב
8 מנין ובנין דבנ"י), שמסייעת לבנ"י להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה,
9 ואז גם המלכות (של חסד) תסייע לבנ"י לחזור לארץ ישראל⁵ (בלשון הכתוב: והביאו את כל אחיכם גו').
- 10 ובשנה האחרונה רואים איך שיחס זה לבנ"י התפשט במדינות נוספות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות
11 בנוגע לחירות בני" בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נשתנה יחסם, שמתירים לבנ"י לקיים תומ"צ,
12 ומתירים לבנ"י לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו פעם), ואדרבה – הם אף מסייעים לבנ"י לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה
13 להסיוע דאוה"ע שבנ"י יצאו מהגלות וילכו לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.
- 14 יג. נוסף⁶ על הסיוע הישר דאוה"ע לבנ"י – ישנם גם ענינים שבהם רואים איך שאוה"ע בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד,
15 שמגלים עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו, כהכנה ל"והיתה לה' המלוכה" בגאולה האמיתית והשלימה,
- 16 לא כפי שהי' פעם, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"), השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים,
17 ואחדות⁷ ממלכית אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השני, והתעסקו בעיקר בתועלת עצמן, או בכיבוש מדינות אחרות
18 וכיו"ב.

¹ דהיינו שבעצם, תמיד הי' כך.

² להעיר, שרוב הענינים דלהלן, הם ענינים כאלו, שאצלנו בדרך כלל מתקבלים הם כענינים של 'עולם כמנהגו נוהג', דהיינו ענינים של התפתחות והתקדמות האנושית כו'.

ועי' כ"ז בשיחת ש"פ שמיני אות י"א, וז"ל:

ע"י "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" מביאים את הגאולה – כי הגם שנמצאים בעולם והסתור הגלות, עם כל המדידות וההגבלות הקשורות בזה (שבאות מבחי' גבורה), דוקא בכך טמון הכח להביא את הגאולה (מלכות שבגבורה).

וע"ד "כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר". ועד"ז – ע"י העבודה בעוני הגלות, אין עני אלא בדעת, מקבלים את העשירות האמיתית בדעת ועשירות בפשטות – בגאולה האמיתית והשלימה.

ועאכ"כ לאחרי שכבר עברו "ויצאו ידי חובה" כל המדידות וההגבלות ד"עוני" (בדורות שלפני זה), וכעת ישנה חירות והרחבה בפשטות ממלכות האומות, ויכולים ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף.²

ומטעם זה (המעלה בעבודה בזמן הגלות)² – יהיו גם בגאולה שתי המעלות, הן מעלת הגאולה והן מעלת הגלות (המעלה דעבודה מתוך אתכפיא, ומתוך מדידה והגבלה, "מעוני").

³ דהיינו השינוי החילה כבר בדורות (או דור) שעברט.

⁴ לכאורה על כורחן רוב בני" היינו רק ממלחמת עולם השני' ואילך, דהיינו מזמן העברת אדמו"ר מהרי"ץ לארצה"ב (אלא שלפ"ז צע"ק לשון הסתמי "דורות האחרונים" ולא דור או ב' דורות האחרונים).

⁵ אף שתי" ע"י עניני שמי', נצרך לזה גם הסיוע של האומות.

⁶ מכאן ואילך השינוי בהנהגת אוה"ע בינם לבין עצמם.

⁷ הדיוק "אחדות" לכאורה היינו, שתמיד היו מלכיות של חסד.

1 מהענינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש שבהם רואים איך שהעולם ואוה"ע מכינים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין
2 הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישובו של עולם, "לשבת יצרה":

3 ידוע ומפורסם (בכל הכתיב-עת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את
4 חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שעי"ז לא באה תועלת ישרה לתושבי מדינה זו:

5 מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום
6 להשתמש במטוסים לעניני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים
7 אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מהקור, עד מהיפך החיים.

8 ובזה רואים את הרחמנות דתושבי מדינה זו: כאשר הם שמעו וראו איך אנשים סובלים – הגם שאין הם קרוביהם, ואף פעם לא
9 היתה להם שייכות עמם – התעוררה מדינה זו לסייע להם. בהתאם לשיטה דמדינה זו בעניני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל
10 העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

11 עד"ז ידוע גם שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לכך שכתחילת
12 נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עזרשוקיישען (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא
13 ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

14 החידוש במאורעות האחרונים (בין היתר) מובן בפשטות: הגם שאצל בני"א אין זה חידוש, כיון שאצלם תמיד היתה ההנהגה ע"פ
15 התומ"צ, בענין הצדקה וחינוך וכו' – הרי זה מגלה עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו, שזהו היסוד האמיתי לצדקה וחינוך [וכמדובר
16 כמ"פ, שהצלחה אמיתית בחינוך תלוי' בידיעה והכרה של הילד כבורא העולם ומנהיגו].

17 וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה ענינים שקורים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד
18 בעניניו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,
19 [כולל – שבשבוע האחרון מצאו בפינה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "והנשאם הביאו
20 את אבני השם ואת אבני המילואים לאפור ולחושן" (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאום], והכוונה בזה היא – שמנצלים
21 זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

2) שיחת ש"פ וישב תשנ"ב, אות א':

22 יש השואלים: הרי הגאולה תלוי' בכך שכל העולם יהי' מוכן לכך, לא רק אדם אחד או מספר אנשים, לא רק חלק אחד של העולם
23 – אלא כל העולם, שהרי הגאולה קשורה ותלוי' בקיבוץ נדחי ישראל מארבע כנפות הארץ, וגם בבירורן של אומות העולם בכל
24 הארצות.

25 היכן רואים – שואלים – שינוי בעולם, שהעולם כיום מוכן יותר לגאולה מאשר בדורות הקודמים?!

26 (שם אות ג'): עפ"ז מובן העילוי של דורנו זה לגבי הדורות שלפנ"ז. בדורות הקודמים לא היו בני ישראל מפוזרים כ"כ בכל
27 קצווי תבל כפי שהוא בדורנו זה. לא מיבעי בזמן שבית המקדש הי' קיים כשבני ישראל היו בארץ ישראל (וסביבתה), אלא אפילו
28 בדורות הראשונים של הגלות, התגוררו יהודים רק במדינות מסוימות, על כל פנים רק בחצי כדור העליון; משא"כ בדורות
29 שלאח"ז⁸ – התפזרו בני"א במדינות רבות יותר, עד גם בחצי הכדור התחתון (באמריקה וכו'), ובכל דור ודור נתוסף בזה עוד יותר,
30 עד לדורנו אנו – אשר בו יהודים מצויים בכל קצווי תבל ממש, והם מקיימים שם תומ"צ, ובאופן של התלבשות לפי מנהגי
31 המקום, ועד שהקימו וממשיכים להקים, מוסדות של תורה ומצוות בכל מקום ומקום לפי ענינו.

32 כשמתבוננים בזאת – אפילו לרגע קל – רואים את העילוי שבדורנו אנו לגבי הדורות שלפנינו, בזה שישנו הבירור והזיכוך של
33 כל מדינה ומדינה שבעולם.

34 וע"פ המדובר לעיל (וכמה פעמים), שלפי כל הסימנים, כבר סיימו את כל הבירורים, הרי מובן מדוע אוחזים כבר בשלב הגאולה.

ב. העלאת הטבע (המשך משיעור העבר מד"ה כימי צאתך תשל"ח)

לקו"ש חי"ז (תזריע-פ' החודש) ע' 152 אות ז':

35 (הע' 55): ולהעיר מסה"מ תרע"ח (ע' פט) דגם נסים שאינם מלובשים בטבע שבהם מתבטל הטבע, הנה "מה שמתבטל הוא רק
36 באותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז שבעולם מאיר גילוי אוא"ס שלמעלה מהעולם". וראה
37 בארוכה ד"ה נתת ליראיך תשי"ב, שלכן עי"ז נעשה רוממות הטבע גופא (מכיון שגם בעת הנס כללות הטבע הוא בקיומו).

⁸ לכאורה, כדמשמע ממ"ש להלן, שהכוונה לאו דוקא לדורות אלו האחרונים.

1 וי"ל דזה שהנס ("אוא"ס שלמעלה מהעולם") מאיר בעולם וטבע, הוא [לא מפני הבל"ג שבו שיכול להתפשט עד למטה מטה,
2 גם בטבע ועולם], כ"א גם] מפני שגם בהבל"ג ונס כלול "טבע" (וגבול) ככפנים. ולכן המשכת בעולם היא באופן שאינו משדד
3 כללות הטבע רק "אותו הדבר שבו הוא הנס", שע"ז נעשה רוממות הטבע.⁹

ג. אור למעלה ממאור¹⁰

1) ד"ה החודש תשמ"ז (מלוקט ב') אות ד'.

4 גם המשכת האור שלמעלה משייכות לעולמות היא ע"י צמצום. דמכיון שגם אור זה (שלמעלה משייכות לעולמות) הוא בבחי'
5 המשכה וגילוי, ולפני זה ה' כלול בעצמות המאור ממש [ובפרט שיש לומר שפירוש זה שה' כלול בעצמות המאור ממש הוא
6 שה' כלול בהעצמות שלמעלה¹¹ מתואר מאור¹²], הרי מובן¹³, דהמשכת האור שבבחי' גילוי מהאור הכלול בעצמות המאור היא
7 ע"י צמצום עצום.

2) ספר המאמרים תשי"א ע' 291:

8 טבע בתוארו העצמי הוא שאינו בבחי' טעם ודעת, אמנם בדבר שאינו בבחי' טעם ודעת הרי יש בו ב' אופנים, הא' מה שלמעלה
9 מן הטעם ודעת, והב' מה שלמטה מן הטעם ודעת¹⁴.

3) ד"ה כי ישאלך בך, תשל"ח (מלוקט ד'), אות ד':

10 ובעצמות אוא"ס . . . אין שייך לומר גם שהוא מושלל מהשגת השכל. וכמבואר בתניא, שהאומר על הקב"ה שאי אפשר להשיגו
11 הוא כאומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים, שכל השומע יצחק לו. כי ענין השלילה, שאומרים על איזה
12 דבר שהוא מושלל מדבר שני, שייך דוקא בדברים שיש יחס ביניהם, והשכל והמישוש הם שני ענינים נבדלים לגמרי שאין יחס
13 ביניהם. ולכן, המשכת עצמות אוא"ס אינה גם ע"י ענין החוקים, ביטול השכל, כיון שלגבי עצמות אוא"ס אין שייך לומר גם
14 הענין דשלילת השכל.

4) ד"ה ביום עשתי עשר י"א ניסן תשל"ה (מלוקט ח"ד ע' ק"ב) אות ו':

15 זה שבחירת הפקח בהמלך היא לא מצד התועלת שיהי' לו מזה אלא מצד מעלת המלך, שלכן הוא מוותר על ריבוי ההשפעה
16 הבאה על ידם, בחירתו בהמלך היא מצד השכל¹, דמכיון שכולהו מתחלפין ומלכא לא מתחלף ראוי לוותר על ריבוי ההשפעה
17 הבאה ע"י השרים ולבחור בההשפעה המצומצמת שבאה מהמלך . . . זהו שאומות העולם בוחרים בהשרים, אף שגם הם יכולים
18 להבין שהמלך הוא העיקר (דכולהו מתחלפין ומלכא לא מתחלף), כי להיותם בבחינת יש, אינם רוצים לוותר על התועלת שיהי'

⁹ היינו ע"כ שהטבע ולמעלה מהטבע (גבול ובל"ג) הם בעצם ב' קוים שקולים.

¹⁰ והדוגמא ע"ז אצל האדם, הוא מ"ש בשיחת תולדות תשנ"ב על התגלות העצם (ולא רק העצם), שהוא כשניעור משנתו בבקר עוד לפני שמרגיש מציאות עצמו.

ולעיר: ידיעתו של האדם אודות התגלות העצם שלו שבבקר, באה הרי מהתורה (בנדר"ד – שיחת הרבי), והוא ע"ד ידיעת האדם אודות מציאות נפשו האלקית, שהאדם מצד טבע תולדתו (ע"פ רוב) הרי לאו דוקא יודע שיש לו נפש אלקית, אעפ"כ, כשלומד על כך בחסידות, הרי הוא מגיע להכרה גלוי' בזה. כך גם בענין זה. ועד"ז בענין האל"ף שפועל על הגולה ע"י שינוי ההשקפה על העבר, שידיעתו של האדם בזה באה מהתורה (משיחות הרבי).

¹¹ עיי"ש הע' # 27.

¹² עיי"ש הע' # 28.

¹³ שם הע' # 29.

ובמכ"ש מאור השמש, שהמשכתו של אור המתפשט מהאור הכלול בשמש היא ע"י נרתק (סה"מ תרע"ח ע' קא. סה"מ קונטרסים ח"א רט, סע"א).

ומה שמובא ענין זה (הצמצומים שלפני צמצום הראשון) בתורה החסידות בדרך **חידוש** – אולי יש לומר, דזה גופא שבתחלה ה' האור כלול וממנו נמשך האור שבבחינת גילוי – הוא חידוש גדול. דמכיון שהוא ית' אינו מוגדר בשום גדרים ח"ו – הרי ביכלתו ית' שיהי' האור שבבחינת גילוי **מבלי** שיהי' תחלה כלול בהמאור [ועד"ז בהאור שבבחי' גילוי גופא, שיהי' האור השייך לעולמות **מבלי** שיוקדם תחלה האור שלמעלה משייכות לעולמות]. ואדרבא, מצד שכל ה' מסתבר לומר, דמכיון שהסדר ד"השתלשלות עילה ועלול" [כשכל בחינה משתלשלת ונמשכת מ"עילה" שקדמה אליה] הוא מצד זה שהוא ית' צמצם עצמו כביכול בכדי שיהי' מקום לשכל – הרי מסתבר לומר שהסדר ד"עילה ועלול" הוא רק בהבחינות שאחר הצמצום, ולכל היותר – לאחרי שישנו כבר האור שבבחינת גילוי (לפני הצמצום). ובוזה **החידוש** סדר זה ד"עילה ועלול" הוא גם לפני הצמצום, דהאור השייך לעולמות הוא, "עלול" ונמשך מהאור שלמעלה משייכות לעולמות, ויתירה מזו – שגם כללות האור* הוא "עלול" ונמשך מ"עילה", אור הכלול בעצמותו (משיחת ש"פ תצוה תשמ"ה (התוועדות תשמ"ה ח"ב ע' 1338 ואל"ך)).

ועיי"ש שוה"ג.

¹⁴ בדברי אדמו"ר מהריי"ק י"ל זה שחוקי הטבע הם למטה טו"ד הוא משום כי לגבי השכל אין להם תפיסת מקום כלל, אבל ע"פ מ"ש בדברי הרבי (שלהלן מד"ה כי ישאלך ו) בכ"מ, ה"ה משום כי מוסכמים הם מצד השכל בדרך **ממילא**.

1 להם ע"י שיקבלו מהשרים. וזה שבישראל ישנה ההכרה שצריך לוותר על התועלת והמציאות שלהם ולבחור באלקות, הוא מצד
2 הנשמה (חלק הוי') שבחירתה באלקות היא בחירה עצמית שלמעלה מהשכל (דבחירה זו היא לא מצד העילוי דאלקות, שמלכא
3 לא מתחלף, אלא מצד העצמות), וזה פועל על שכלם, שגם השכל מכיר דמכיון שאלקות הוא האמת שחי וקיים בקיום נצחי
4 (מלכא לא מתחלף), צריך הוא לוותר על המציאות שלו ולבחור באלקות.

ד. פעולת העצם על כוח השכל:

(1) לקו"ש ח"ט תצא ע' 209 (ועד"ז בלקו"ש ח"ב ע' 561):

5 כדי שאדם לא יחשוב שבשכלו הוא מסוגל להבין הכול, בראו הקב"ה באופן שהוא מוכרח להזדקק לדברים שמעל השכל,
6 לדוגמא: להבין דבר חכמה, יש לקבל תחילה את משוכלות היסוד וכללי החכמה שבאמצעותם מגיעים למסקנת השכלית, אך
7 כללים אינם נובעים מן השכל¹⁵, כלומר בשכל עצמו מורגש חסרון, ויש צורך להזדקק לכוחות שמעל השכל.

(2) לקו"ש ח"ח ע' 132 (ועי' עד"ז בד"ה ואלה המשפטים מלוקט ו', ובכ"מ):

8 קבלת העול משפיעה גם על כוח השכל, שבהבנת המצוות מסוג של עדות ומשפטים לא תורגש רק מציאות השכל כשלעצמה,
9 אלא שקיומן הוא מצד "גזירה היא מלפני" – כי עצם הנפש כולל ומשפיע על כל הכחות.

ה. הסרת המניעה ושינוי השקפה על העבר כשיחת אחרי שלעיל (גאולה כהרף עין):

(1) ד"ה פדה בשלום תשכ"ו (מלוקט ו'), אות י"ב (קטע הב'), וז"ל:

10 וצריך להבין . . . כיון שאמיתת המצאו ית' היא המציאות של כל הנמצאים לכן ע"י הגילוי דפנימיות עתיק יהי' נרגש בכל דבר
11 שמציאותו היא אלקות (כנ"ל סעיף יא), וכיון שע"י הביטול דחסידיך נמשך הגילוי, למה צריך גם להאתהפכא דכחות הטבעיים
12 שלהם. ויש לומר, שהאתהפכא דכחות הטבעיים היא גם בשביל המשכת פנימיות עתיק. והענין הוא, דכיון שאמיתת המצאו ית'
13 היא אמיתית המציאות דכל הנמצאים, לכן, כשישנה מציאות (בהאדם) שאינה אלקות, הוא סתירה להגילוי דהמשכת
14 העצמות (פנימיות עתיק), וע"י שכחות הטבעיים שלו נעשים כחות אלקיים (דיש לומר, שזה נעשה ע"י שנרגש בו (בהעלם עכ"פ)
15 שאמיתת המצאו ית' היא המציאות שלו) הוא המשכת הגילוי דפנימיות עתיק.

(2) שיחת ש"פ תבוא תנש"א, אות י"ד בנוגע לענין הבאת הגאולה (ויש לבאר הדברים, ואכ"מ), וז"ל:

16 אע"פ שידוע פתגם רבותינו נשיאינו (שנדפס ומפורסם), ש"לא ברצוננו הלכנו לגלות ולא ברצוננו נצא מהגלות, אלא ברצון ה'
17 כו" – הרי זה מדובר כפי שיהודי נמצא עם הרצון הפרטי שלו ("רצוננו", שהוא נפרד ח"ו מרצון ה') בעולם הזה הגשמי בעובדין
18 דחול וכו'; אבל כפי שיהודי הוא "חד" עם קוב"ה, אין לו את רצונו הפרטי, אלא בלשון המשנה – "עשה רצוננו כרצונך כדי
19 שיעשה רצונך כרצוננו" – רצונו של הקב"ה הוא רצונו של יהודי ורצונו של יהודי הוא רצונו של הקב"ה – יש בכחו של יהודי
20 (לפעול שהקב"ה יבטל את הגלות ולהביא את הגאולה תיכף ומיד ממש)¹⁶

ו. הבחירה ע"י כל בני"ב במ"ת ובימוה"מ

(1) בלקו"ש ח"ט ע' 280 (הע' 47):

21 בד"ה כבוד מלכותך תר"ס (ועד"ז בסה"מ עת"ר ע' קע"ו) שמשו"ז עיקר ענין הבחירה הוא בכחות הנפש, כי בעצם ושוורש
22 הנשמה "מה שהיא רוצה ונמשכת לאלקות הוא בדרך ממילא בלי בחירה ורצון" – אבל מהמבואר במקומות שצויינו בהערה

¹⁵ בהע' 14 שם ז"ל: להעיר ממור"נ ח"א פנ"א.

¹⁶ וממשיך:

– ענין הגלות הרי אינו שייך לבנ"י כלל וכלל. כיון שמקומו של יהודי הוא – סמוך על שולחן אביו, "לפני ה' אלקיך" בבית המקדש. וזה
שהקב"ה עשה גלות הוא בכדי לעורר את עבודתו של יהודי לגלות בעולם שהוא "ביכורים" לה', ו"ישראל וקוב"ה כולא חד", ועי"ז – לבטל
מיד את הגלות, ולהוציא את כל הענינים הטובים והנעלים שנמצאים בגלות, עד – לעשות מ"גולה" שתהי' "גאולה" (ע"י גילוי האל"ף דאלופו
של עולם – הכוונה העליונה – בגלות), המעלה דתשובה שבאה ע"י הירידה בגלות.

ואע"פ ש"אחטא ואשוב כו" אין מספיקין בידו לעשות תשובה – אבל הקב"ה שלח את בני"ב לגלות ("לא ברצוננו הלכנו לגלות" כנ"ל) – אלא
זה בא עי"ז ש"נורא עלילה על בני אדם" רק בכדי להעלות את בני"ב למעלה יותר; ובמילא, ע"י "וענית ואמרת" של יהודי יש בכחו לבטל את
ההעלם והירידה לפי שעה דגלות, ולהכניס את האל"ף – אלופו של עולם, לגלות בזה את – הגאולה האמיתית והשלימה.

1 הקודמת¹⁷ מובן, שגם בעצם הנשמה ישנו ענין הבחירה (ואדרבה – שם הוא אמינית ענין הבחירה)¹⁸, והכוונה בהמאמר שם י"ל
2 שהיא לשלילת אופן הבחירה כמו"ש בדרגא דשכל ומדות.

2) לקו"ש חכ"ג ל"ב סיון ע' 82 (וכ"ה ובלקו"ש ח"ז ע' 284):

3 חז"ל אומרים שב"כל דיבור ודיבור של הקב"ה יצתה נשמתן. ולכאורה: הדברות "אנכי" ו"לא יהי לך" אכן עוסקים בענינים
4 מהותיים הנוגעים לעצמותו של היהודי, עד כדי שקיים לגביהן דין של "יהרוג ואל יעבור". אך מדוע גם בדברות "כבוד את
5 אביך", "לא תגנוב" וכדומה פתחה נשמתם?

6 אלא בכך מתבטא החידוש של מתן תורה, שגם את הדברים המובנים לפי שכל האדם, אין היהודי מקיים מפני הבנתו, אלא מפני
7 שכך הוא בוחר לעשות. וכיון שעושים זאת מפני הבחירה, הרי שקועים בכך בכל העצמות כי הבחירה נובעת מעצם האדם, ולכן
8 גם הדברות שבענינים הפשוטים נגעו לעצם נפשם של ישראל, והביאו לידי "פרחה נשמתם".

ז. הפעולה שעל בני"י (קיבוץ נדחי ישראל) – בב' אופנים:

1) אופן א' – בכוח העצם, וכמ"ש סה"ש תנש"א ע' 362:

9 ידוע תורת אדמו"ר הזקן שמביא מהזוהר: "איתה בתיקונים שאפילו אם הי' צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו הי' בא
10 משיח". ויש לקשר זה עם פס"ד הרמב"ם, שע"י "מצוה אחת" יש בכחו של יהודי [ועמך כולם צדיקים] להביא "תשועה והצלה"
11 לו ולכל העולם כולו, עד להתשועה והצלה האמיתית, גאולה האמיתית והשלימה¹⁹.

2) אופן ב' – ע"פ השכל (כהסברת הרבי עצמו בכ"מ, ולדוגמא) כמ"ש בשיחת וישב שלעיל:

12 עפ"ז מובן העילוי של דורנו זה לגבי הדורות שלפנ"ו. בדורות הקודמים לא היו בני ישראל מפוזרים כ"כ בכל קצווי תבל כפי
13 שהוא בדורנו זה. . . משא"כ בדורות שלאח"ז – התפזרו בני"י במדינות רבות יותר. . . עד לדורנו אנו – אשר בו יהודים מצויים
14 בכל קצווי תבל ממש, והם מקיימים שם תומ"צ, ובאופן של התלבשות לפי מנהגי המקום, ועד שהקימו וממשיכים להקים,
15 מוסדות של תורה ומצוות בכל מקום ומקום לפי ענינו.

ח. גאולה – אל"ף בגולה. שיחת אחו"ק ואמור תנש"א

16 (שיחת אחו"ק תנש"א, אות ד'): רוב האותיות של "גאולה" הם הרי "גולה". . . גם ראש התיבה (של גאולה) נשאר גימ"ל של
17 "גולה". . . מזה מובן, שכללות הגאולה – גם הענינים הנעלים שבה – קשורה עם העבודה דהכנסת האל"ף דאלופו של עולם
18 ב"גולה". . . (אות ו' שם): זהו תוכן ומהות הגאולה [גם עניני הגאולה שלמעלה מעולם וגלות, השינוי במנהגו של עולם ע"ד
19 תחיית המתים]. . . העבודה דהכנסת האל"ף (אלופו של עולם) בגולה, עד שע"ז נעשית גאולה.

20 (שיחת ש"פ אמור אות ב'): החידוש של גאולה (הוספת גילוי האל"ף בגולה) רואים מיד בגאולה הראשונה (ומקור כל הגאולות)
21 – גאולה מצרים:

22 הגאולה הייתה לא רק יציאה ממצרים, אלא . . . הגאולה והעלי' דמצרים ("גולה") עצמו ע"י ההכרה שהקב"ה הוא אלופו של
23 עולם ומנהיג את העולם. . . לכן הי' זה צריך להעשות, ובפועל נעשה, לא בעל כרחם דמצריים, אלא ברצונם (נוסף על פעולת

¹⁷ הכוונה לד"ה כבוד מלכותך שם וסיום המשך תקעו עת"ר ע' י"א.

¹⁸ ע"י ע"ד" (בנוגע לביטול הנשמה כאן למטה) בד"ה ע"כ קראו לימים האלה פורים, אות ט', מלוקט ה', וז"ל:

ענין המס"ג הוא מעצם הנשמה, היינו מצד הבחירה דעצם הנשמה בהעצמות.

(ובהע' 69 שם): בתניא ספ"ח "שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד". ומבואר במק"א (ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' כ"ז) דכיון שמס"ג הוא גילוי היחידה שאין כנגדה לעו"ז (בבואה דבבואה לית להו), לכן המס"ג שלו הוא באופן שאינו יכול להיות נפרד ח"ו.

אבל מכיון שענין הבחירה הוא "עמוד התורה והמצוה" (רמב"ם ה' תשובה פ"ה ה"ג), והבחירה היא מעיקרי מעלת עבודת האדם (סה"מ תר"ס ע' ח ואילך) – צריך לומר (וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1340 ואילך ושם בהערה 14), דזה שמצד היחידה א"א להיות באופן אחר, אין זה שהיא מוכרחת בזה, אלא שהבחירה שלה בהעצמות היא השוללת שלא יהי' נתינת מקום ואפשרות להיות נפרד ח"ו [וע"ד "להחליפם באומה אחרת איני יכול" (פתיחתא דרות רבה ג. ובכ"מ) שזהו מצד הבחירה שהקב"ה בחר בישראל בבחירתו החפשית]. וראה לקו"ש ח"ט ע' 281 ואילך ובהערות שם.

¹⁹ וע"י לקו"ש חכ"ג אורא בסופו ע' 51: "כל מעשה טוב (ואפי' מחשבה טובה) יש לו פעולה על כל העולם – בלשון הרמב"ם: הכריע את עצמו ואל כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשובה והצלה".

1 כנ"י בזה), באופן ד"וישאלום" ("וה' נתן את חן העם בעיני מצרים"), עד ש"אף מה שלא היו שואלים מהם היו נותנים להם",
2 עד "בעל כרחם דישראל".

3 ועד"ז . . דוקא ע"י הירידה בגלות מצרים ("ועבדום וענו אותם") – נפעלה עליית (גדלות) וגאולת מצרים, באופן ד"ואחרי כן
4 יצאו ברכוש גדול" (כי אילו לא ירדו אבותינו למצרים לא היום (מקבלים ו)מעלים את ה"כלי כסף וכלי זהב ושמות" דמצרים).

ט. אודך ה' כי אנפת בי

שיחת ש"פ אמור, תנש"א, אות ה'

5 עפ"ז מובן שפעולת הגאולה – "גולה" בתוספת אל"ף – כוללת את כל שלשת הענינים דגילוי האל"ף . . לא מסתפקים בזה
6 שמגלים ב"גולה" בחי' אלופו של עולם (אלקות בערך הבריאה), ע"י שמשמשים בעניני העולם "לשם שמים" ובשביל "דעהו",
7 אלא שמגלים וממשיכים שם גם את בחי' אולפנא (מוחין השייכים למדות), ע"י לימוד התורה, ועד גם – בחי' פלא, ע"י לימוד
8 פנימיות התורה (נפלאות שבתורה).

9 וי"ל, שנוסף על העבודה (דלימוד פנימיות התורה) בגלות, ה"ז נפעל גם ע"י עצם הענין (ירידה) ד"גולה" ע"י שמגלים בגולה
10 את האל"ף, הכוונה העליונה בירידה) – כמ"ש "ואמרת ביום ההוא אודך ה' כי אנפת בי", דלכאורה כמה מתבטאת ההודאה ע"ז
11 ש"אנפת בי"? ! א"א לתרץ שההודאה היא על מה שנאמר בהמשך הכתוב "ישוב אפך ותנחמני", מכיון שאז אי"ז הודאה
12 בשלימות: אם ההודאה היא על "ישוב אפך" (הביטול ושליטת ד"אנפת בי") ה' יותר טוב – והודאה יותר גדולה – אם מלכתחילה
13 לא ה' "אנפתי בי" ! ומזה מוכח שההודאה היא דוקא ע"ז ש"אנפת בי".

14 והביאור בזה²⁰, דוקא ע"י הירידה בגלות באופן ד"אנפת בי" באה העלי' דהגאולה, עד לענינים הכי נעלים שבה – גילוי בחי' את
15 האל"ף (דפלא); וכאשר מגלים ב"גולה" את האל"ף (דפלא) – הכוונה העליונה שבה – מתגלה "אודך ה'" ב"אנפת בי", בחי'
16 הודאה דוקא על דבר פלא שלמעלה משכל וחכמה (של האדם), ע"ד מ"ש "אודך שמך כי עשית פלא", דקאי על אריכות הגלות
17 שהוא דבר פלא, ו"אינו מושג בשכל כלל, זהו מכלל במופלא ממך אל תדרוש", וזהו גופא נמשך אח"כ בגילוי בבחי' "כי עשית
18 – אל"ף²¹ בשכל וחכמה (אאלפך חכמה).

י. ועמך כולם צדיקים

שיחת ש"פ אמור תנש"א, אות ט':

19 החל מעבודתו של יהודי, שהעבודה אצלו היא לא רק בסור מרע – "אל תהי רשע", אלא גם "תהי צדיק", דאע"פ ש"אין כל אדם
20 זוכה להיות צדיק ואין לאדם משפט הבחירה בזה כל כך כו" – כיון שנמצאים למטה נשמה בגוף ונה"ב בעוה"ז הגשמי והחומרי
21 – אבל ע"י שישנו כח העצמות בגוף הגשמי (של יהודי), ה"ז נותן את הכח שגם למטה יגיעו לדרגות הכי גבוהות, עד "תהי
22 צדיק" (עכ"פ ע"י ש"יעשה את שלו לקיים את השבועה שמשביעים תהי' צדיק כו', ועוד שההרגל כו' נעשה טבע שני",
23 "וכשירגיל כו' הרי באתערוותא דלתתא אתערוותא דלעילא וכולי האי ואולי יערה כו', ויזכה לבחי' רוח משרש איזה צדיק כו'),
24 וי"ל שלאחרי כל הענינים – של בירור וזיכוך כו' – שבנ"י עברו במשך הדורות, יכול עכשיו כאו"א מישאל להגיע לדרגות הכי
25 גבוהות, עד "תהי צדיק" בגילוי (הגילוי ד"ועמך כולם צדיקים"), כפי שיהי' בשלימות הגילוי בגאולה האמיתית והשלימה.

י"א. סיום השיחה דש"פ אמור תנש"א, אות י'.

26 ויה"ר ש"ע"י העבודה דסיום "הכנסת" וגילוי האל"ף ב"גולה" – ה"ז יביא מיד את הגאולה, תיכף ומיד ממש, כך שכפי שבנ"י
27 נמצאים עדיין במעמד ומצבם עכשיו ממש, בלבושים ובגדים שלהם, אפילו הם עדיין "בגדים צואים"¹, כי הגאולה באה כהרף
28 עין ורק לאחרי הגאולה "ויאמר גו' הסירו הבגדים גו' מעליו", ועאכו"כ כאשר מדובר בנוגע ל"ועמך כולם צדיקים" . . .

²⁰ ע"י מכתב הרבי י"א ניסן תשל"ב (ולקו"ש חט"ו ע' 95):

כיון שהקב"ה הוא עצם הטוב, למה לא ברא את האדם באופן שיתענג גם כשמקבל מתנת חנם, ואז לא ה' צריך לעמל ויגיעה?

והביאור בזה: תכלית ושלימות הטוב הוא שהאדם יגיע לא רק לשלימות הכי אפשרית שבגדר הנבראים אלא שיעלה לדרגת דומה לבוראו, ולכן רצה הקב"ה שהאדם ישיג את ענינו לא מן המוכן, כ"ע ע"י עשי' ועבודה, בכדי שיהי' [לא רק שלימות של "מקבל", שלימות של נברא, אלא גם] "משפיע" (מהווה), דומה לבורא. ועד ש"ע"י ייעשה "שותף להקב"ה במעשה בראשית, בכל הבריאה).

וזה עצמו הטעם לטבע מה שאין האדם מתענג כשמקבל מתנת חנם.

²¹ זח"ג קצ"ד, ב'.